

s tou věcí je, když sám koupil onen hostinec od P-ové a sám zaplatil dávku z přírůstkem, že však Hynek K. (prvý žalobce) mu při ujednání zatajil, že vydělal 26.000 Kč, z nichž byla vyměřena dávka ve výši 18%. O těchto skutečnostech však první soudce hledě na částečné doznání obsahu shora uvedeného tvrzení žalovaného žalobci, kteří také v odvolání výslovně uplatňovali, že neuznali tvrzení žalovaného, že vzal jenom následkem prohlášení žalobce Hynka K. dávku na sebe a že byl žalobci o podstatě věci uveden v omyl, — důkazy nepřipustil, a je předčasný po případě i nesprávný názor odvolacího soudu, že žalovaný neprokázal, že by bez tohoto omylu k uzavření smlouvy vůbec nebylo došlo, že žalovaný nemohl bezpečně počítati s tím, že dávka bude vyšší než 200 Kč, a že nechtěl-li se zavázati k zaplacení celé dávky, měl ve smlouvě svou platební povinnost v tom směru do uvedené výše limitovati, a že zavázal-li se podle písemného znění kupní smlouvy k zaplacení dávky bez jakéhokoliv omezení, musí platiti žalobcům celý nedoplatek dávky, jak ho oni sami za něho vyrovnali, nechce-li se domáhati neplatnosti celé kupní smlouvy. Odvolací soud správně uvádí, že pohnutka při uzavírání smlouvy nemá významu, není-li »výslovně«, t. j. zřejmě a zřetelně, buďsi tedy výslovně, nebo mlčky podle § 863 obč. zák. položena za podmínku, a není-li prokázáno, že byla pohnutka taková rozhodující pro uzavření smlouvy (rozh. č. 426, 987, 6368 Sb. n. s.), neboť pak pohnutka náleží k smluvnímu obsahu a omyl v ní je omylem ve smluvním obsahu (rozh. č. 12067 Sb. n. s.), aplikuje však tuto zásadu nesprávně na uzavření celé kupní smlouvy, t. j. na uzavření obou ujednání, jak smlouvy kupní, tak i smlouvy o převzetí plnění dávky, v jejich nedělitelné souvislosti. V tom však nemá pravdu, když platnost ujednání o plnění dávky jest posuzovati, jak shora vyloženo, v souzeném sporu zcela samostatně. Je proto odůvodněna i výtká vadnosti řízení, že nebylo doplněno řízení provedením důkazů, nabídnutých žalovaným v hořejším směru, jež by v případě jich úspěchu mohly vyloučit platební povinnost žalovaného za vyšší dávku, než jakou mohl žalovaný slušně předpokládati podle toho, o čem jej žalovaný ujistil. Bylo proto podle § 510 c. ř. s. zrušiti rozsudek soudu odvolacího, a ponež bez řízení před prvním soudem nelze věc učiniti zralou k rozhodnutí, i rozsudek prvního soudu a věc tomuto soudu vrátiti, aby řízení v naznačeném směru doplnil a rozepři znova rozhodl.

Čís. 16117.

Odpovědnost podnikatele autobusové dopravy za řidiče autobusu a poškození vzešlé cestujícím, nezastavil-li autobus na místě určeném jako zastávka, nýbrž na místě nebezpečném, ohrožujícím bezpečnost cestujících při vystupování. Pokud lze přičítati i cestujícím spoluzavinění na svém úrazu.

(Rozh. ze dne 20. května 1937, Rv I 2252/35.)

Žalobce se na žalovaném řidiči autobusu československých státních drah a na Československém státu domáhá náhrady škody, kterou utrpěl při vystupování z autobusu u obce Ch. Soud první stolice uznal

žalobní nárok důvodem polovicí po právu. **D ů v o d y:** Soud má za bezpečně zjištěnu jedinou skutečnost, že totiž autobus zastavil mimo zastávku, mimo krytý vjezd do garáže, a to u nekrytého příkopu ve vzdálenosti asi 1½ m od jeho okraje. V tom směru se svědci úplně shodují. Co se týká srážu příkopu, bylo místním ohledáním zjištěno, že příkop jest 1 m 90 cm široký (nahore), hluboký pak se strany od silnice 60 cm a s druhé strany 70 cm. Výpovědi žalobce slyšeného jako strana zjistil soud, že venku mimo autobus byla tma, že při vystupování z něho udělal sestupný krok na zem, pak poloviční krok kupředu, na místě se otočil a když pak chtěl udělati šoferu místo k snětí žebříčku, aby mu podal kufr se střechy autobusu, a ustoupil kousek dozadu, spadl při tom do příkopu. Z uvedeného zjištěného stavu věci jest zřejmé a soud nabyt přesvědčení, že žalobcova nehoda byla zaviněna prvním žalovaným i žalobcem samým. Prvý žalovaný jako šofer, jemuž bylo známo, kde jest zastávka, tedy místo pro vystupování cestujících zcela bezpečné, měl zastaviti na této zastávce a nikoli na místě před zastávkou, které podle zjištění bylo i za dne nebezpečné. Uváží-li se pak, že to vše bylo žalovanému řidiči známo a dále že se tak stalo večer za úplné tmy a že mezi cestujícími byly i osoby místa neznalé, tedy za poměrů, kdy se nebezpečná povaha místa zvlášť ukazuje a také ukázala, nelze jednání žalovaného řidiče jinak nazvati než hrubou neopatrností, a nutno jej proto označiti za osobu k řízení vozidla vůbec neschopnou, neboť nebezpečí svého jednání mohl postřehnouti nejen podle povahy svého povolání, nýbrž i prostým rozumem, takže jest prokázána nejen vadnost jeho povahy, nýbrž i nedostatek jeho zkušeností, a to tím spíše, když, jak sám uvedl, zastavil na dotčeném místě vícekrát, třebaš bez nehody. Jsou tu tedy splněny předpoklady pro odpovědnost nejen jeho samého ve smyslu ustanovení §§ 1295, 1297 a 1299 obč. zák., ale i žalovaného státu jako zaměstnavatele žalovaného řidiče ve smyslu ustanovení § 1315 obč. zák., kterýchžto ustanovení zákonných se také žalobce právem dovolává. Co se pak týká spoluzavinění žalobce samého, záleží podle názoru soudu na tom, že, ač zpozoroval, že autobus zastavil na místě tmavém mimo zastávku, která mu přece byla známou, když již po druhé v Ch. o prázdninách dlel a tím směrem přijížděl, se náležitě při vystupování z autobusu nerozhlédl a nezkoumal povahu místa před tím, než ustupoval šoferovi, nýbrž počínal si tak, jako by byl na místě, o jehož bezpečnosti jest přesvědčen, že tedy rovněž nešetřil náležitě a za zjištěné situace na první pohled povinné a nutné opatrnosti. Nehoda žalobcova jest tudíž v příčinné souvislosti s vylíčeným jednáním jak žalovaných, tak žalobce, jsou proto i žalobce i žalovaní odpovědni rovným dílem, a bylo proto v témž poměru podle vylíčeného stavu věci stanoviti i jejich zavinění (§ 1304 obč. zák.). **O d v o l a c í** soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu.

N e j v y š š í soud obnovil mezitímní rozsudek soudu prvé stolice.

D ů v o d y:

Výtka rozporu se spisy jest odůvodněna potud, pokud napadený rozsudek vychází z domnělého zjištění prvního soudu, že autobus zastavil

za účelem vystoupení cestujících před budovou obecního úřadu, na níž byla umístěna tabulka s nápisem: »Zastávka poštovních autobusů, autobus zastaví pouze na pokyn . . .«. Prvý soud takového zjištění neučinil, nýbrž ve svém rozsudku uvedl, že považuje za bezpečně zjištěnou jedinou skutečnost, že totiž autobus zastavil mimo zastávku, mimo krytý vjezd do garáže, a to u nekrytého příkopu ve vzdálenosti asi 1½ m od jeho okraje. Odvolací soud ostatně ve svém rozsudku výslovně zjišťuje na základě místního ohledání, že místo, kde autobus zastavil, bylo od místa, kde na obecním domě byla připevněna shora uvedená tabulka, vzdáleno 10.30 m, počítá-li se vzdálenost ta od předních kol autobusu. Ve všech ostatních směrech nejsou výtky dovolání s hlediska dovolacího důvodu rozporu se spisy ničím jiným než brojením proti skutkovým závěrům odvolacího soudu, které nelze se spisy srovnávat a tudíž s hlediska dotčeného dovolacího důvodu přezkoumávat. Po právní stránce jsou výtky dovolání částečně oprávněny. Bylo-li zjištěno, že žalovaný řidič nezastavil autobus na místě, jež bylo určeno jako zastávka, tedy na místě pro nastupování a vystupování cestujících bezpečněm, nýbrž že zastavil na jiném místě, od určené zastávky vzdáleném 10.30 m, a to u nekrytého příkopu ve vzdálenosti asi 1½ m od jeho okraje, večer za tmy, tedy na místě pro vystupování nevhodném, ba nebezpečném, jest jeho jednání pokládati za neopatrné. Uváží-li se, že žalovanému jako řidiči státního autobusu je svěřena bezpečnost životů a zdraví cestujících autobusem dopravovaných, bylo toto jeho počínání i hrubě neopatrné, jak správně rozpoznal první soud. Nebezpečnost svého počínání mohl žalovaný postřehnouti nejen podle povinností svého povolání, nýbrž i prostým rozumem, a doznal-li dokonce, byv slyšen jako strana, že na dotčeném nevhodném místě zastavil již vícekrát, třeba bez nehody, lze z toho seznati nedostatek jeho schopnosti k povolání tak odpovědnému, totiž k technickému řízení státního autobusu, a nedostatek jeho spolehlivosti, která ho činí osobou nezdatnou. Správně proto uznal první soud, že tu jsou splněny zákonné předpoklady pro odpovědnost nejen žalovaného řidiče podle §§ 1297 a 1299 obč. zák., nýbrž i spolužalovaného státu podle § 1315 obč. zák. jako jeho zaměstnavatele, jenž za jeho nezdatnost odpovídá, třeba mu nebyla známa. Soud první stolice však také správně rozpoznal, že ani žalobce není bez viny na svém úrazu. V tom směru se odkazuje na jeho správné důvody, které dovolací soud schvaluje, zejména i po té stránce, že podle zjištěného stavu věci není spoluzavinění žalobcovo o nic menší nežli zavinění žalovaného řidiče, takže jejich zavinění bylo správně stanoveno rovným dílem.

Čís. 16118.

Zmocní-li vypůjčitel zapůjčitele, aby vyplatil zápůjčku třetí osobě, nemění se tím nic na právním postavení vypůjčitele jako osobního dlužníka.

(Rozh. ze dne 20. května 1937, Rv I 2446/35.)